

LIETUVOS PSICHOTERAPIJOS ORGANIZACIJŲ PAREIŠKIMAS DĖL KARO UKRAINOJE

IR RUSIJOS PSICHOTERAPEUTŲ ORGANIZACIJŲ

VILNIUS

2022.03.18.

Mes, trylikos Lietuvos psichoterapeutų atstovaujančių organizacijų atstovai, vertiname 2022m. vasario 24 d. prasidėjusį karą Ukrainos teritorijoje kaip žiaurų savanaudišką smurtą prieš suverenią valstybę nepriklausomybę, jos demokratinę pilietinę visuomenę ir pačią laisvės dvasią.

Savo mintimis ir visokeriopa parama palaikome Ukrainos kolegas psichoterapeutus, kurie kaip visi Ukrainos žmonės dėl karo veiksmų neteko dvasios ramybės, savo namų, iš jų atimta galimybė vykdyti profesinę veiklą ir išlaikyti savo šeimas. Neabejodami tikime jų stiprią dvasią ir profesinę tapatybę, paremtą tiesos paieška ir laisvės - vidinės bei išorinės - įtvirtinimu.

Visos žemiau pasirašiusios psichoterapijos organizacijos esame tarptautinių organizacijų narės. Kaip ir didelė dalis tarptautinių profesinių organizacijų, mes palaikome jų išreikštą poziciją dėl karo ir jų priimtas priemones. Bet kartu matome, kad kai kurių tarptautinių organizacijų žodis yra pernelyg politiškai korektiškas ir nevisiškai atspindi mūsų poziciją. Norėtume paaiškinti, ką turime galvoje.

Akivaizdu, jog Lietuva, Lenkija ir kitos Baltijos šalys suvokia Ukrainos skausmą jautriau nei dalis kolegų Vakaruose. Taip, tai karas greta mūsų sienų ir grėsmė „būti antrais“ po to, jei putinizmas pavergtų Ukrainą. Esame amžino istorinio paribio tarp Rusijos ir Europos šalys. Mūsų sąmonėse susiduria dviejų (demokratijos ir totalitarizmo) kultūrų, dviejų filosofijų ir požiūrių į žmogaus gyvybę, laisvę ir pamatines vertybes, požiūriai. Taip, karas Ukrainoje sužadino mums kolektyvinius trauminės atminties klodus, perduotus per protėvius, kentusius represijas. Mes išmokome, kad tyla - tai kolaboravimas, o vengimas kalbėti - realybės paneigimas.

Norime būti profesiskai solidarūs ir viešai pasidalinti šia savo Rytų europiečių, kurie 50 metų patyrė aktyvios sovietinės Rusijos propagandos „smegenų plovimą“ ir represinio aparato realumą, patirtimi. Ši istorinė atmintis ir grėsmė, po 32 Nepriklausomybės metų ir 18 NATO narystės metų, iškilo vėl.

Mes teigiame, kad šiandien nėra „produktyvios tylos“ laikas, kai žmogiškųjų santykių erdvėje gimsta kažkas pažangaus ir prasmingo kiekvienai iš dalyvaujančių pusių. Neutrali pozicija yra nebrandus naivumas agresijos akivaizdoje. Neutrali „abi puses suprantanti pozicija“ - tai Rusijos propagandos ir demonstruojamos galios primesto naratyvo palaikymas. Bandytas suprasti arba empatizuoti abiem pusėms reiškia nusisukti nuo agresijos akto esmės, neatskiriant aukos ir smurtautojo - Ukraina ir jos žmonės yra naikinami *Čia ir Dabar*. Tai visos Europos humanitarinė katastrofa ir milžiniška tragedija.

Todėl kviečiame Vakarų kolegas susilaikyti nuo mūsų profesijoje taip vertinamo neutralumo. Būti neutraliu agresijos ir smurto atžvilgiu yra neetiška ir nemoralu. Smurtas, kaip nusikaltimas žmogiškumui, turi būti sustabdytas nedelsiant.

Kviečiame visų Europos šalių, tame tarpe ir Rusijos, psichoterapijos organizacijas išreikšti vienareikšmišką poziciją Ukrainos karo atžvilgiu. Permąstykite savo dviprasmiškas pozicijas. Jeigu stos tylą, tai reikš, kad baimė prarasti patogumą verčia neigti realybę - Ukrainos kančią.

Kviečiame Europos psichoterapeutus vienijančias organizacijas imtis praktinių sprendimų dėl tų Rusijos organizacijų, kurios nepasmerks karo prieš Ukrainą.

Tiesa ir etika negali būti dviprasmiška žvelgiant į karo veidą. Psichoterapija visada buvo pagalba, pagrįsta supratingumu ir empatija kenčiančiam. O Rusijos kolektyvinė gėda ir moralinė kaltė turės būti analizuojama karui pasibaigus dar ilgus dešimtmečius.

Raginame veikti, nes psichologines šio karo pasekmes jaus dar ne viena europiečių karta.

Tegyvuoja Ukraina! Tiesa ir drąsa nugalės!

Pasirašo:

Lietuvos psichoanalizės draugija
Lietuvos geštalto asociacija
Sisteminės šeimos psichoterapijos asociacija
Kauno psichoanalizės ir psichoterapijos studijų draugija
Vilniaus psichoanalitikų draugija
Lietuvos analitinės psichologijos asociacija
Lietuvos taikomosios psichologijos asociacija
Rytų Europos egzistencinės terapijos asociacija
Lietuvos grupinės analizės draugija
Lietuvos psichodramos draugija
Adlerio individualiosios psichologijos psichoterapijos ir analizės asociacija
Lietuvos geštaltinės psichoterapijos asociacija
Lietuvos psichoterapijos draugija